

CARTIER Rotonda

Mihai RĂCILĂ (născut în 1994, în s. Mereni, Cimișlia) este al treilea copil în familia lui Ion și a Verei Răcilă.

A absolvit gimnaziul din localitate, după care și-a continuat studiile liceale la Chișinău. În anul 2017 obține licența în științe agricole la UASM. A studiat un an la Universitatea de Științe Aplicative din orașul Tartu, Estonia, în cadrul unui program de mobilitate academică. În 2019 a încheiat studiile de masterat în Marketing Agroalimentar, în cadrul aceleiași instituții.

Imediat după finalizarea studiilor se angajează agronom în sectorul de producere, unde va activa în următorii 5 ani.

În 2019 debutează cu romanul *Caruselul inocenței*.

Din 2022 lucrează manager de logistică în cadrul unei companii de transport.

Mihai Răcilă

AL
NOSTRU

P R O Z Ă

R o t o n d a
CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: vanzari@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel/fax: 210 80 51. E-mail: codex@cartier.ro

cartier.md

cartier.ro

Cărțile CARTIER pot fi procurate online pe shop.cartier.md

și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, cartier.ro și cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: libriadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: libriadinhol@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România

Tel./fax: (021) 210.80.51

E-mail: romania@cartier.md

www.cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură. Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Rotonda* este coordonată de Em. Galaicu-Păun

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Lucia Țurcanu

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Tatiana Cunup

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Mihai Răcilă

AL NOSTRU

Ediția I, mai 2025

© 2025, Editura Cartier pentru prezenta ediție.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale și editat cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Răcilă, Mihai.

Al nostru : Proză / Mihai Răcilă ; coperta: Vitalie Coroban ; design: Tatiana Cunup. – [Chișinău] : Cartier, 2025 (Bons Offices). – 117, [2] p. – (Rotonda / colecție coordonată de Em. Galaicu-Păun, ISBN 978-9975-79-907-2).

Cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova. – [600] ex.

ISBN 978-9975-86-863-1.

821.135.1(478)-32

R 12

Al nostru

22.07.19

* * *

Îmi las pleoapele mici și roz în timp ce ridic capul spre cer. Alerg desculț prin spinii de pe stadionul nefinisat al fostei școli nefinisate de după Uniune. Soarele mă absoarbe. Continui să alerg din urma celor patru prieteni de joacă cu vârste diferite. Pielea moartă de la călcâie ne amortizează durerea primită la impactul micilor înțepături. Facem asta zilnic. Solul lutos al terenului nu permite oricărei buruieni să-și facă apariția, însă scorpia asta de spin revine iar și iar în fiecare an. Cel puțin de la vârsta de doi ani, de când îmi aduc aminte. Mama spune că am o memorie bună și asta mă alină. Acum însă poziționez talpele pe laterală, astfel ca suprafața de contact cu spinii să fie mai mică. Nu-mi place să rămân ultimul, de aceea înaintez către mijlocul grupului, depășind pe doi camarazi, care nu sunt surprinși de modul meu de operare. De nicăieri se aude un sunet strident, deloc obișnuit pentru satul în care mă aflu. Cele două coline îmi sunt tot universul pe care îl cunosc. Mă sperie sunetul. Fața zâmbitoare a celui mai mare dintre noi mă relaxează. Cel puțin el este cunoscut cu acest șuierat. Sare într-un dans al fericirii, pe care nu-l înțeleg. Cerul foarte albastru, cu, nori mici foarte îndepărtați, nu poate să ascundă avionul ce vine de la români – știi că în spatele dealului către apus este Romania, iar în spatele dealului de la răsărit este Rusia. Toți ațintim privirea către punctul zburător de pe cer. Alex începe să fredoneze:

*Avion, avion,
Dă-te jos pe stadion
Să mă sui pe coada ta
Sa mă duci, la tata, la Moscova!*

Ceilalți nu cântă. Eu aș fi vrut, dar încă nu cunosc cuvintele. Îmi făc griji că se va urca pe coada avionului, dar prea ne simțim bine ca să plece într-un asemenea moment. Da, tatăl lui plecase la Moscova. Știu, pentru că mama îl tot îndemna pe tata să plece și el. Dar mai știu și din alte surse, îl văzusem într-o scurtă de iarnă groasă și cafenie, foarte diferită de restul scurtelor din sat, am dedus că putea fi doar de la Moscova. Nu am verificat niciodată dacă e adevărat sau nu, dar eram prea sigur de mine ca să mai verific.

— Nu cred că poți pleca la el, îi spun.

— Ba da, pot.

— Nici eu nu prea cred, se avântă în discuție Cristi, avionul zboară către România, dar taică-tu e la Moscova.

Am apreciat siguranța cu care a vorbit. Cu toate că era cam leneș la carte, nu prea puteai să-l bați la argumente. Cu Alex nu te puneai la minciuni, așa că trânti o minciună cât satul de mare, că, de unde și până unde, avionul aterizează pe dealul de după fermă, cel de la apus, și acolo se poate îmbarca oricine vrea, doar că nu este simplu deloc, pentru că nimeni nu știe când vine avionul. Jur că nu există mai mare mincinos pe care să-l îndrăgesc atât așa cum este Alex.

— Poți, te rog, să mai cânți o dată, tare mi-ar plăcea și mie să-i pot cânta tatălui meu.

— Cântatul e de fetițe, ne insultă Cristi și pleacă acasă. Noi ne apucăm de mâini, cântăm și dansăm *avionul* de mult plecat de pe cele două coline.

Se aude un strigăt cunoscut:

— Al nostru!

Este fratele meu mijlociu, doar el mă strigă așa, de parcă puteam fi al altcuiva decât al lor.

— Vin! îi strig drept răspuns.

Se înserează și vine de fiecare dată să mă caute pe drumuri.

— Nu am chef de baie, îi spun în timp ce îl apuc de mână.

— Nici eu, îmi spune el, dar mama nu o să ne lase așa.

Încuviințez și îi zâmbesc. Da, pe mama nu o poți lua cu zăhărelul seara, dacă e de spălat, la spălat, fără mari dulcegăreli. Rutina, bat-o s-o bată. Am încercat de câteva ori să nu-i fac pe plac și m-am trezit blocat între picioarele ei și cu capul în vană. Urăsc să mă spăl. Și când te uiți la picioarele mele, nu sunt atât de murdare, așa, un pic pe margini și sub merișor, în rest, nici nu se observă. M-am întins pe pat, epuizat complet. Burta era plină de porumb fiert și trupul curat. Cu mama seara nu te pui. Adorm în brațele fratelui mijlociu. Pe retină se perindă umbra avionului mistic, apărut de nicăieri. Încerc să fredonez cântecul. Avion, avion... nu știu dacă îmi reușește. Mă topesc în vise, iar corpul devine relaxat complet.

* * *

Spre sfârșit de toamnă, oile s-au întors acasă. Se așteaptă căderea zăpezii, iar sărmanele animale nu mai au ce paște pe dealurile satului. Atmosfera toamnătică, cu efecte de ceață până la amiază și soare doar pentru câteva ore, transformă satul într-un loc mistic. Gospodarii din mahala găesc de cuviință să ducă oile cu rândul la păscut, cu scopul de a păstra rezerva de hrană pentru iarna care va veni. Așa s-a întâmplat că, într-o sâmbătă, fratele mijlociu sare ca ars, zicând el vrea să meargă cu oile la păscut. Mamă, ce responsabilitate pe capul lui. Adică, el singur cu o turmă de oi, în plină ceață, cu 10 grade Celsius de temperatură, cu posibile picături de ploaie – minunat, ce poți cere mai mult de la viață?! Mă apropii de mama și încep a debita precum că sunt destul de mare și îndeplinesc, întotdeauna, toate cerințele sale, inclusiv să merg să dorm la timp seara. Nu prea se arată încântată de ce-i spun, de aceea apelez la artileria grea:

— Mamă, când mergem în vizită la oricine și mă forțezi să spun poezii și să cânt ca un câine răgușit, o fac?

Mama dă afirmativ din cap și începe să râdă. De obicei, acesta este un semn bun.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă ea.

— Vreau să plec și eu cu Igor la păscut oile.

— Tu știi cum e să fii pe deal o zi întreagă? îmi spune mama în timp ce-mi mângâie capul cu palma ei caldă și mă strânge la sânul ei.

— Haha... dacă știi?! D' apoi de câte ori am mers cu capra pe stadion s-o pasc, crezi că nu știi?!

— Trebuie să vorbești cu Igor să vezi dacă vrea să te ia, oricum el va avea grijă de tine. Respir cu greutate, nu prea pot să-l conving pe frate-meu să mă ia cu el niciunde, mai ales când vine vorba de o zi întreagă. Însă nu mă dau bătut și mă duc către el, care se afla la doar trei metri de lângă noi și auzise toată discuția.

— Badea, așa îi spuneam în perioada respectivă, pot să merg și eu cu tine la păscut oile? Mama mi-a permis. Într-un fel, l-am forțat, cel puțin, am sperat. Fața i se schimonosește, ca atunci când se gândește la cum să mă ia cu zăhărelul.

— Nu prea cred, zice el, și așa voi avea prea multe oi în grija mea, nu-mi mai trebuie una. Nu am înțeles dacă e da sau nu, cert e că mama l-a acostat repede cu un „nu e frumos să-l faci pe frate-tu oaie, chiar nu mă așteptam”.

— A, deci m-ai numit oaie, afurisitule (așa ne mai spunea din când în când la grădiniță și am dedus că e o insultă cu pondere), eu, care sunt fratele tău. Și zău că nu voiam, dar m-a podidit plânsul și am fugit la mama în brațe.

— Hai, nu m-ai plânge, mă îmbărbătează fratele, te iau cu mine.

— Chiar?! Nu-mi venea să cred. Rar se întâmplă să mă ia cu el undeva.

— Da! Vei fi în locul lui Baghera, și începe să râdă în hohote.

Baghera îl cheamă pe un câine mare din mahala. Da, mă insultase din nou, dar promisiunea a făcut-o și trebuia să o respecte. Nu mă pot opri din plâns, dar ce nu fac eu pentru a primi o responsabilitate?! Nu vreau să par hidos, dar chiar mă simt bine când primesc câte o sarcină din partea celor din jur și pot să o realizez.

Cu gândul la ziua de sâmbătă, timpul nu mai trece. Somnul nu mai e somn și mâncarea își pierde gustul. Urmează să plec pentru o zi întreagă. De dimineață până seara, strigați-l pe Mihăiță prin ogradă, temându-mă că nu va răspunde. Puteți încerca în casă sau la drum, nici urmă de copil blond. Băiatul mamei mititel s-a făcut mare. Da, a plecat cu oile la câmp. Ce transhumanță, ce motiv mioritic, ce mai laie, bucălaie. Mândru până-n măduva oaselor.

Sâmbătă dimineața ies pe pragul casei și privesc pe valea satului. Nu pot distinge absolut nimic mai departe de zece metri. Totul pare un miraj. Balconul umezit de ceață îmi dă o senzație de frig și neputință. Mama încearcă să mă convingă să rămân, dar entuziasmul mă doboară și încălț ciubotele, reci, de cauciuc. Cu traista-n spate și cu un ciomăgel, mă duc la ocolul cu oi deschid poarta și hai la câmp. Mai fusesem o dată cioban, într-o scenetă la grupa pregătitoare. Făcusem furori. Nemaivorbind că mama nu a conținut să mă laude la toți întâlniții cum că aș fi foarte talentat și descurcăreț. Acolo trebuia s-o învii pe una din colege și am plâns. Primul meu plâns apreciat de cineva, chiar dacă a fost unul fals, și nu batjocură că aș fi o fetiță cu lacrimi de crocodil.

— Al nostru! se aude din depărtare.

— Da! strig eu.

— Mergi?

— Vin!

— Mai repede, că te las acasă.

Nu ne vedem, dar am fugit cât de repede am putut, de fapt fugeam mai tare ca Baghera. În doi timpi și trei mișcări, l-am ajuns din urmă. Râd cu dinții la vedere. Pune mâna pe umărul meu, iar fața lui îmi spune că apreciază că merg cu el.

— Trebuie să fii tare prost să mergi pe timpul ăsta cu mine pe deal în loc să stai acasă!

— O să fie bine! Nu mă plâng, pentru că sunt bărbat, dar nici nu mi-a plăcut remarca lui. Probabil, a spus-o din considerentul că am timp să bat în retragere sau poate că îi plăcea atitudinea mea.

Mergem cu oile pe Cracul Fosei, un fel de strada M.G.B. Bodoni de la intersecție cu Ștefan cel Mare spre Telecentru. Apariția banală a denumirii străzii provine de la o femeie cu numele Fosea și al ei crac, așa cum arată și drumul respectiv până la intersecția cu cel central. Facem itinerarul de parcurs cu turma. Dealul cu iarba udă, turma, fratele meu – toate mă fac fericit. Alerg din deal la vale și invers. Lângă un petic de salcâmi mi-am mânuit un al ciomag, ceva mai cioturos, dar Igor are grijă să-l facă neted cu diferite forme. Arată impunător. Urcăm încet, iar satul rămâne în urmă. Pe vârful dealului mi se face foame. Ne uităm în traistă, iar fratele constată că sunt un bleg și nu am luat apă de băut. Chiar nu am simțit nevoia să beau apă până atunci, dar după atâta alergat ar fi fost minunat să-mi umezesc buzele. După ce mâncăm, soarele începe să apară la orizont, de parcă ne-am fi jucat de-a v-ați ascunselea cu el.

Vreau apă, mă plâng lui frate-meu.

Mă privește cu ciudă, dar mă liniștește că în curând vom merge să adăpăm animalele și vom bea și noi apă. După vreo sută de metri, pe locul unde sunt niște adâncituri de la alunecări de teren, de la ploile din zilele precedente, apa stătea ca o oglindă pentru prietenul meu de joacă – soarele. Fratele mă îndeamnă să beau apă de acolo, până nu au venit și oile să se adape. Mă apucă groaza, gândindu-mă la faptul că mă voi transforma într-un miel, după ce voi bea apă din acea băltoacă, exact ca în poveste. Fratele mă convinge că nu e adevărat și că povestea este o închipuire a unui scriitor. Nu, asta înseamnă că mama mă minte de fiecare dată când îmi spune povestea. Iar mama nu m-a mințit niciodată. Igor, da. Sunt într-o dilemă, dar setea mă copleșește. Mă aplec spre oglinda apei. Arăt caraghios cu fața roșie și căciulă cu moț. Întind buzele spre apă și lynchesc precum Baghera. Râd copios, iar ecoul ajunge undeva departe. O adevărată nebunie. Eu sunt peste tot. Pe vale. Pe deal. În livada de mere. În vița-de-vie. Mă culc pe marginea băltoacei cu fața la cer și mă bucur de soarele călduț de toamnă târzie. Fratele face la fel. Nu știu de ce, dar râdem amândoi. Suntem fericiți. Oile ne

înconjoară și beau și ele apă. Nu zbiară niciuna. Se aude doar suptul apei. Conform itinerarului, ne deplasăm către un loc despre care doar am auzit. Se află un pic mai departe de sat. Nu mă sperii, sunt cu badea! Mergem spre pădure, lângă o livadă de prun, aproape de alt sat, într-o depresiune înfricoșătoare. Ajungem peste o jumătate de oră acolo. Dintr-o parte începe livada de prun, iar în alta este un lan de grâu. Îndemnăm oile să meargă prin livadă. Soarele luminează doar părțile de sus ale colinelor, iar văgăuna este plină de ceață. În fața mea se perindă două ceruri pline de nori. În unul aveam să mă scald. După cele două dealuri parcurse, simt oboseala până în măduva oaselor. Chiar m-aș fi bucurat să fi stat acasă. Acum, m-aș fi întins pe lejancă cu picioarele pe prichici, urmărind televizorul cu imagini mișcătoare. Prin ciubotele reci îmi pare că trecea apa, căci picioarele îmi sunt ude. Nu reușesc să mă plâng ciobanului superior, că se și apucă să facă un foc cu crengi de prun. Îmi place să mă joc cu focul. Nu se aprinde din prima, căutăm iarbă și crengi cât mai uscate, aproape putrede, pentru a aprinde focul mai repede. În cele din urmă, reușim. Mă așez pe brațul de crengi aduse pentru foc, mă descalț de ciubote și întind picioarele lângă flacăra. Observ o gaură în ciorap cât unghia mare. Mă rușinez. Fratele începe să râdă. Se descalță și el. Unghiile nu se văd, în schimb călcâiul da. Râdem amândoi. Chiar ne pricepem la răs. Nu știi dacă și cioroi rîd, dar mereu ni se spune că vom trăi cât ei. Iarba grasă și abundentă ține oile grămadă, pe lângă noi.

— Ții minte când am mers cu tata la pădure să tăiem lemne? mă întreabă Igor.

— Da! răspund mândru, pentru că a fost o singură dată.

— Ții minte ce am mâncat la amiază?

— Lapte cu orez. Da, știu că nu e neapărat mâncare de bărbați care taie la pădure, dar mama nu mă lăsa să plec undeva fără mâncare dulce.

— După asta?

— Mere și nuci coapte la foc de stejar. Practic, am spus tot.

— După mere și nuci?

— Slănină?!

— Da! bre jumară.

— Și ce?

— Păi, am luat o bucată de acasă, vrei s-o coacem?

— O, daa... vom fi exact ca tata la pădure, doar că suntem cu oile.

Nu vreau să-i stric fratelui plăcerea de a coace slănină, dar data trecută, după lapte cu orez, mere și nuci coapte, am tras o pinticăreală ca lumea. Zău, nu-mi simțeam curul. Ardea! A trebuit să beau 10 ml de zamagon să-mi treacă. Fratele scoate slănina din traistă, o taie mai mărunț și o înfige pe un băț de prun. Slănina se prăjește între picioarele noastre, care se întind la uscat. Curge unsoare din undița fratelui. Îmi întinde și mie un băț. Fiecare și-l coace pe al lui, ce dracu. Când mă aplec, simt un miros tăietor, nu știu dacă e de la slănină sau de la picioarele noastre, mai mult ca sigur, a doua variantă. Pâinea era de sâmbăta trecută. Mama avea să coacă azi din nou. Am și uitat de asta. Ne așteaptă surpriză, vărzări cu ceapă, învârtite cu brânză și cartofi. Ce deliciu. Până atunci, întindem slănina fierbinte pe pâine, iar untura se îmbibă într-o clipă. Mâncăm slănină crocantă. Azi e mai gustoasă. Nu știu din ce considerente. Patul din crengi nu emană confort, dar ne odihnim pe cînste. În partea de jos a văgăunii, la o margine de livadă se află o fântână. Mergem într-acolo să luăm apă. Îndemnăm oile să pască spre acel loc. Cu cât ne cufundăm mai tare, cu atât ceața estompează peisajul. Soarele dispăruse de ceva timp și nu am speranța că-l voi revedea azi. Din cer cern picături ultrafine. Iarba depozitează pulberea de apă pe suprafața foliară, ca nisipul dintr-o clepsidră, nepermițându-i să se disperseze și să cadă. Nu există loc mai frumos pe care să-l fi văzut până atunci, poate doar sânii Lizei. Se aude un clopot, iar oile o iau razna de la marginea livezii către deal. Nu este Crăciunul, este doar clopotul atârnat de cea mai ne bună oaie din cârd. Fuge până se liniștește. Mă sperii. M-am gândit la lupul sur, ce la pândă stă, și mă apropii de Igor. Din

văzduhul aburind apare o figură de om. Arată caraghios. Igor mă trage în spatele lui. Inima bate mai repede. Nici nu știu unde ne aflăm. Am mers destul de mult azi. Știu doar că suntem departe. Până să-i vedem fața, simțim fum de țigară.

— Nu vă temeți! ne avertizează necunoscutul cu voce răgușită.

Continui să stau în spatele fratelui. El nu se mișcă, de parcă îl cunoaște. Apare la cinci metri și-i văd fața nebărbierită, cu nasul cioturos și fără dinți. Cei pe care îi are stau ca doi țurțuri la streășină iarna, culcați pe părți, doar că nu sunt cristalini, ci galbeni ca niște foi bătute de lumină. Unghiile negre de la mâna dreaptă țin mucul de țigară la nivelul buzelor. Poartă fes. Nu mai văzusem pe cineva de vârsta lui cu fes, aproape toți aveau cușmă. Nu rezist presiunii de a afla cine este și strig din spatele lui Igor:

— Cine ești?! Începe să râdă, iar fratele îl acompaniază.

— Dar tu cine crezi? mă ispitește el. Eu tac.

— Sunt argat la Cordon. Din cauza ceții, nu văzusem cordonul unde trăia pădurarul și nici nu știam că are argați. Ceva ne neliniștea în privința acestuia.

— Ce faci aici, se interesează fratele, cordonul e în partea opusă?

— Mă duc acasă, și arată cu degetul în partea opusă, dar cum era ceață nu înțelegeam nimic. Fratele dă din cap. Mă liniștesc puțin.

— Dacă vreți să luați apă de la fântână, trebuie să vă luați o sticlă goală. Căldarea a căzut în fântână. Trebuie să legați sticla de bățul care ajunge la apă și așteptați să se umble. După care ridicați.

— Nu vrei tu s-o faci pentru noi? mă aventurez să-l întreb. Fratele îmi face semn că nu e decent să vorbesc așa. Caraghiosul cade pe răs. Mamă, se pricepea, nu glumă. Într-o secundă râdem toți trei. Aș fi jurat că dacă puteau să râdă și oile ar fi răs cu noi. Ne liniștim puțin. Omul scoate o altă țigară, o suflă și o pune în gură. Aprinde un chibrit și-l duce lângă țigară. Își trage fâlcile, de arată ca o prăsadă. Îi face semn fratelui dacă vrea să fumeze. Cred că voia, dar fiindcă eram și eu acolo și exista pericolul să-l denunț acasă, a refuzat.

— Îndrăzneț! zice argatul și scoate cei doi dinți galbeni la vedere.

— Da, nu-i mai tace gura, ține să precizeze fratele.

— Sunteți trei frați, o spune mai mult ca precizare, decât întrebă. Fratele, mirat, dă din cap că da. Eu nu înțeleg nimic. De unde știe câți frați suntem?

— De unde știi? sar ca ars. Se îneacă în răs și face cu degetul spre mine.

— Cel mai mic e cu puța strâmbă! Și continuă să râdă, un răs ușor malefic.

— De unde știi că am puța tăiată? mamă, chiar mă dezlănțuisem. Pentru prima dată spun cuvântul puță în gura mare. Mă uit la Igor.

— De unde știe că am puța tăiată? Fratele dă din umeri că nu știe.

— Hai să vă scot apă, trebuie să-mi iau și mie. Ne apropiem de fântână, fratele mă ține lângă el. Îl simt nesigur, dar precaut.

Bărbatul face întocmai cum ne-a spus să scoatem apa. Luăm sticla și fratele îi mulțumește. Se întoarce spre mine și-mi dă să beau. Îl simt la spate pe argatul cordonului. Beau. Întorc capul, la spate se află doar fântâna și bățul fără căldare. Nici urmă de argat. Ne uităm unul la altul și nu pricepem nimic. Nu s-a auzit niciun sunet când a plecat, la fel cum nu s-a auzit nimic când a venit. Am foarte multe semne de întrebare. Dar cel mai mult mă interesa, de unde știa că am puța strâmbă? Fratele se uită la ceas. E timpul să mergem spre sat. De pe deal, privesc văgăuna, totul e numai ceață. Când am intrat în ea, s-a deschis precum un portal necunoscut, iar acum s-a închis. Un fel de Țara Minunilor, doar că la mine în sat. Personajul caraghios nu l-am revăzut niciodată, iar cu timpul a început să-mi pară că l-am inventat, însă fratele mi-e martor că a fost real. Și niciodată nu am putut să-mi explic apariția și informațiile despre familia noastră. Am ajuns mai repede decât la plecare. Satul era umed, ca picioarele noastre. La intrarea pe Cracul Fosei ne așteaptă tata. Îmi îndreaptă moțul de la căciulă, în semn că i-a fost dor. Dă mâna cu Igor și numără oile. Nu am pierdut niciuna. Tata ne felicită că suntem bravi. De nicăieri, apare mama și mă ia în brațe. Mă dor picioarele, iar mâinile ei îmi fac bine.

— Băieții mamei.

— Mamă, îi spun excitat, ne-am întâlnit la livadă cu un om caraghios și mi-a spus că am puța... îîi..., adică șurubul... Toți râd la unison.

— Hai, ne vei povesti acasă. V-am făcut plăcinte.

— Ai făcut și cu ceapă?

— Da, exact cum îți place ție.

— Am mâncat și am făcut băiță. Chiar aveam nevoie. Miroseam a oaie, slănină coaptă, fum, iarbă și ceapă. Am adormit buștean pe lejanca caldă. Visez cum mă transform într-un miel cu puța strâmbă. Deschid ochii, lumina-i aprinsă. Valentin intră, mă învește și stinge lumina. Închide ușa și le spune.

— Al nostru doarme.

* * *

De mic m-am văzut artist. În special, când făceam vreo năzbâtie, toți îmi spuneau „artist, nu altceva”. Ce plăcere?! În viață nu există coincidențe. Interdependența cauzală a factorilor externi și interni determină viziunea fiecăruia asupra conceptului de viață. Lipsa informației reprezintă o premisă de aplatizare a nivelului de trai, dar nu o certitudine. Accesul la orice directivă socială se immortalizează prin atașarea sentimentală a fiecăruia cu tendința de a fi mai mult ca ieri. Eu nu am realizat niciodată că sunt mai bun ca ieri. Am impresia că sunt același, de când mă țin minte. Cred că realizați plăcerea de a fi activ care mă domină.

8 martie 1999.

Intru pe ușa sălii de spectacole a grădiniței din localitate. Am o cămașă verde în carouri negre, de flanelă. Cam aceeași cămașă are tata, care este cu 40 de ani mai mare ca mine, doar că de dimensiuni mai mari, evident. O țin de mână pe una din colege. Este caldă și fină la atingere, exact ca și mine. Ne deplasăm pe lângă perete. Jumătate

de sală este plină de mame. În primul rând stau toate mamele colegilor mei. Toți se rușinează, mai puțin eu. Mama mi-a spus să nu roșesc și să fiu exemplar. Așa cum era ziua mamelor, nu aveam cum să nu o ascult. În program am trei poezii și un cântec. Cântecul va fi interpretat de încă un coleg, care mi-e vecin, și de un alt verișor, care este în grupa următoare. Cel din urmă va evolua mai târziu, după programul grupei noastre. Câțiva din colegi uită versurile, s-au emoționat. Eu sunt pe post de sufleor, dar nu știam că există așa meserie. Poeziile sunt floare la ureche, în schimb cântecul, ăsta mi-a dat fiori. Ce fel de cântat, mamă? Păi, mai bine scot păduchii la câine și schiolăitul lui va fi mai bun decât cântatul meu. Dar, cum am mai spus, spiritul artistic mă doboră și îmi scot trupul plin de vlagă spre centrul sălii. În spate-mi sunt colegii și educatoarea, în față, aproape toate mamele celor din clasele gimnaziale. Mă apucă tremuriciul. Întotdeauna când sunt bine pregătit am emoții, atunci când mă doboară lenea, ceea ce nu prea s-a întâmplat, nu am grijă, deoarece nu am depus efort pentru a strânge laurii. O văd pe mama. Stă la o margine de rând. Zâmbește. Știe că sunt pregătit. Ieri seara, am cântat mai ceva ca popa-n strană, ore-n șir. Să fie bine. Să nu mă fac de râs. Acolo vor fi toate profesoarele, până și directorul școlii. Ridic privirea spre tavan. Acolo, într-o crăpătură, îmi focalizez textul și muzica. Încep a fredona cu glas sigur, mai bine spus, doar sigur, fără glas, cu mâinile drepte lipite de corp, ca un soldat ce jură credință patriei.

*Tristă este căprioara
Rătăcită printre munți.
Dar mai trist este copilul
Care nu are parinți.
(refren)
Când ai o mamă,
N-o poți uita.
Fie bună, fie rea,
E totuși mama ta!*

Mai aveam ceva versuri, dar nu mi le amintesc. Băi! Ce-i cu piesa asta, interpretată la vârsta de 5 ani, de un copil cu mamă, care nu este divorțată?! Ce-i cu piesa asta interpretată de un copil, de mai mulți copii, cu mame, cu educatoare la o zi atât de frumoasă cum este ziua femeii?! Ce-i cu selecția cântecului de către educatoare și pertinenta părinților asupra acestuia?! Un cântec care s-a pogo-rât din metrourele Bucureștiului, ca un *deus ex machina* pentru cerșetorii zilnici, de a acumula bănuți, eu, noi, interpreții fericim mamele cu talentul nostru. Cuvintele sumbre și grele pentru anii mei mă porneau să caut puiul de căprioară pe dealurile satului. Să-l aduc acasă și să facă parte din familia noastră. Dacă mă-sa și-a găsit un alt cerb! Ce mesaj alegoric se imprima pe memoria copilului din acea sală? Căci sentimentul de mulțumire mamei nu se reliefează prin versurile respective. Nimeni din cei doi, mamă și copil, nu au de câștigat din urma acestei interpretări. Să fi vrut educatoarea să transmită un mesaj încifrat mamelor din acea sală? Să fi observat un nou concept social pe cale de apariție a noastră educatoare? Să fi vrut să inoculeze în creierașul nostru respectul și dragostea de mamă, indiferent de tipajul ei? Cert este că mă apucă plânsul de câte ori interpretez piesa respectivă. Iar puiul de căprioară rămâne singur pe câmpiile periculoase, pline de dușmani. Într-un sfârșit, termin de cântat. Mamele aplaudă! Obrajii mamei iau foc. Cred că a avut emoții. Gesticulează să fac o plecăciune. Mă supun imediat și mă închin lor, mamelor cu tați-cerbi. Artist nu am ajuns niciodată. Însă cântecul din acea zi mi-a pecetluit soarta. Căci mă bântuie și până azi, chiar dacă îmi pare o eternitate de atunci. Cântecul s-a transformat într-o realitate crudă pentru mine și colegii mei. Ca un blestem! Îl cântam cu euforie pentru mame, dar s-a dovedit a fi o chemare a duhurilor negre prin portalurile dragostei de a materializa mesajul cântecului.

* * *

Nicu arată hidos. Mai ales când vrea să impresioneze. Face mimici din cele mai oribile de stârnește tornade de răsuri. Capul puțin prea mare, comparativ cu restul corpului, i-a adus porecle care mai de care. Se supără la orice mișcare, ca un arici prins în cotețul de găini, ce-și scoate acele în semn de apărare. Este primul meu prieten pe care mi-l amintesc. Ne-am cunoscut pentru prima dată numai la trei ani, pare neverosimil, dar îl țin minte perfect. Cânta la Casa de Cultură a satului. Erau alegeri locale. Lumea făcea forfotă să pună ștampila pe frumosul satului ca să devină primar. Cârnațul Doktorskii și pâinea albă proaspătă, în combinație cu un pahar de vin roșu formau preludiul unei alegeri inspirate și pline de discernământ. Primarii erau cotați, după un parametru esențial, cel care futuse mai multe gospodine din sat, să fie ales. Păi nu acest argument predomină la noi?! Trebuie să fie ales un mascul care știe a-și apăra teritoriile. Prin urmare, cum molfăiam la cârnaț cu pâine, de după o salcie se arată un cap. Sub cap, o scurtă violetă cu imprimuri albe, dar cam ponosite. Duce sendvișul, atunci buterbrod, la gură. Îi zâmbesc. Am ce am cu zâmbetul. Face la fel. Frate, simțeam că suntem cei mai buni prieteni, chiar dacă aveam doar trei secunde de când ne-am văzut. Muzica răsuna tare și nu prea ne auzeam, însă era suficient să ne uităm unul la altul. Nu l-am mai văzut o habă de vreme. Trăia în altă mahală, iar eu eram ca un iobag, legat de mahalaua mea. Ne-am văzut, în schimb, la grădiniță, ceva mai târziu. Eram colegi. Și am continuat să fim colegi până drumurile noastre au devenit foarte îndepărtate.

* * *

Sunt înzestrat cu mult râs. Nu pot face glume bune. Însă râd excelent la glume, chiar și la cele mai proaste. De parcă aștept un motiv

să încep a râde în hohote. Voi încerca să păstrez senzația de plăcere și căldură pe parcursul scrierii, însă adevăratul motiv pentru care mă destăinui vouă este, de fapt, o durere profundă, acumulată zi de zi, an de an, care se pare că nu vrea să se autodistrugă și să mă lase în pace. Cum toate lucrurile importante se formează la vârsta fragedă, istoria începe de acolo. De la primii ani. De la primii prieteni. De la primele dorințe. De la primele eșecuri. De la primele ambiții.

Ceva se întâmplase cu banii. Nu doar ai noștri. Tot satul avea o problemă cu banii. Mai pe scurt, nu-i aveau. Din această cauză, trebuie să auzi de la fiecare cât de greu o duce. Că nu au făină de pâine. Că vine iarna și lemnele și cărbunii s-au scumpit. Că vine școala și nu sunt bani de haine și rechizite, dar lungăii ăștia cresc de parcă cineva le toarnă apă la rădăcini. Noi, copiii, simțeam tot. În mare parte, pentru că se vorbea despre greutățile vieții în prezența noastră. Dar cu juma' de gură să nu audă ăla micu.

Fiindcă vorbim de cei maturi, nu pot să nu vă povestesc puțin despre părinții mei. Că, na, s-ai mei.

Părinții mei reprezintă clasa muncitoare. Tata este constructor, iar mama contabil. Ambii au lucrat o perioadă de timp în gospodăria agricolă, fost sovhoz, din sat. Tata avea funcția de șef la brigada de construcții, iar mama era contabil (un fel de HR al agronomilor, tractoriștilor și lucrătorilor simpli). Tata – o fire puternică și foarte încăpățanată, că uneori îmi vine să-l iau la palme, mama – construită să-l suporte până la moarte. Cred că legământul dragostei lor a fost fondat pe mai multe principii, precum: dacă nu mă suportți, vei arde în iadurile celor șapte vieți ce vor urma. Volatilitatea persoanei lui îi permite să fie tranșant, fără remușcări și compasiune. Mă deranjează agresivitatea lui la nivel de discuții, atunci când interlocutorul frânează. Uneori mergeam cu el când făcea unele lucrări. Cu calitățile lui, nu-l pot defini ca un bun dascăl. Are siguranța că toți cei care îl înconjoară cunosc intențiile sale. Nu explică. Nu-i tolerează. Nu-i lasă neînjoșiți. Ce să mai, cred că s-ar potrivi maxim să lucreze la relațiile cu publicul. Are el ceva cu sincronizarea

echipei în timpul lucrărilor. Îi plac oamenii ageri și rapizi. Nici mie nu mi-a fost ușor. Nu scăpam de „laudele” sale. Mic, așa cum sunt, îmi place să-i urmăresc privirea când lucrează. Așa e cel mai ușor să citești oamenii. Trebuie să nu-ți fie frică să-i privești în ochi, sau, cel puțin, așa cred. Caut, depistez, intervin – algoritmul împlinirii sufletești. Sună mai profund decât un slogan electoral, dar mie mi-a adus trofeul reconfortării emoționale. Asemenea momente le trasez în jurnalul imaginar cu cele mai colorate pixuri, în semn de mare victorie. Uneori, pentru că nu sunt perfect, nu reușeam să înțeleg ce vrea și atunci balaurul cu trei capete se dezlănțuia și sufeream cumplit. Mă desconsideram și pedepseam în subconștientul meu de copil, iar în ochii lui decădeam ca un bulgăre într-o prăpastie. Asemenea unei hemoragii interne, simți slăbiciune, devii neputincios, iar tot din jurul tău începe să-și piardă conturul. Disprețul personal în urma unui insucces mă urmărește de când eram copil până în prezent. Tendința era evitarea înfrângerii. Comuniunea și sincronizarea cu tata mă face să fiu mai aproape de el. Realizez similitudinea caracterelor noastre în proporții mari. Tata este considerat un meșter bun. Veți spune că mă laud și chiar sunt nesimțit, dar așteptați să vedeți ce pățesc în clasa a doua. Profesoara, nu cu mult mai mare ca tata, la lecția de limba română, ne învăța expresia „om cu mâini de aur”. Pentru a însuși mai bine îmbinarea de cuvinte, ea a utilizat următorul exemplu:

— Copii, cunoașteți expresia „om cu mâini de aur”?

Noi – mici, timizi, în număr de doisprezece copii, cu toate că existau deja televizoare color în perioada respectivă, nu am putut corela filme din domeniul științifico-fantastic, pentru a putea interpreta sau asocia cu supereroii acele mâini de aur. Ce să mai, viitorii lucrători de rând pe dealul mare. Sau, cum spunea o profesoară de a noastră, „la voi e noaptea fără lună!” Ce mâini de aur? Știam de un sfânt cu o parte a corpului din aur, dar numai nu mâna. Intervine profesoara cu o plăcere în glas ce emana un flirt nevinovat, chiar dacă a fost unul subtil. Rotește mâna pe lângă bărbie și o întinde spre mine.